

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 1047. Num bonis liberis jam acquisitis ab Ecclesia possit imponi primò à Principe onus istiusmodi reale ex potestate jurisdictionis supremæ, quam habet in territorio suo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

ra & honest. Cler. V. suis facultatibus. Abb. in idem c. n. 13. Laym. l. 4. tr. 9. c. 6. n. 9. Pirh. h. t. n. 59. Barbof. Jur. Eccl. l. 3. c. 39. §. 5. num. 6. testans de communi. Wiestn. h. t. n. 194. juxta cit. c. *quanquam de censib. in 6.* ubi expressè sine distinctione de cunctis rebus & bonis ad Ecclesias personasque Ecclesiasticas spectantibus in specie seu signanter addendo. *de rebus suis propriis*; dicitur, quod sint immunia à personarum secularium exactionibus. uti item clariùs adhuc statuitur c. 1. h. t. in 6. dum expressè decernitur, non licere iis, qui jurisdictionem seu justitiam temporalem obtinent & exercent, tallias, collectas seu exactiones quascunque Ecclesiis & personis Ecclesiasticis imponere, vel exigere ab iisdem pro domibus prædiis vel quibuscunque possessionibus ab iisdem Ecclesiis & personis legitime hæcenus acquisitis & impofterum acquirendis, etiam si Ecclesiæ, ipsa personæ, res sint intra illorum territorium constitutæ, nec liceat illis Ecclesias aut personas ad distrahendum seu alienandum, vel extra manum suam ponendum acquisita jam, vel quæ deinceps acquirant, aliquatenus coarctare &c. His etiam accedente declaratione S. Congreg. in *Tricaric. 14. Dec. 1663.* referente Pign. Tom. 2. consult. 54. n. 99. ubi is inquit: *patrimonium clericum est exemptum instar bonorum Ecclesiasticorum.* Quam etiam exemptionem seu immunitatem à vectigalibus his bonis luculenter tribuisse Sigismundum Imp. testantur Goldastus in *vita illius.* & observari à Principibus & statibus Imperii etiam A catholicis gloriatur Knipschild author heterodoxus l. 2. *de jurib. & privileg. Imp. civitat. c. 18. n. 18.* accedit quoque ratio, nimirum, quod exactio & præstatio tributi similiumque onerum sit signum subjectionis juxta illud Apost. ad Rom. 13. *necessitate subditi estote, ideo enim tributa præstatis.* Quod idem repetitur c. 2. de censib. jam verò Ecclesiastici exempti sunt à subjectione & jurisdictione secularium, ut pluribus paulò post; & quidem plenè ac perfectè; quæ immunitas perfecta intelligi nequit, nisi ipsorum bona sint quoque exempta, accessorio sequente necessario suum principale. Limitanda tamen responsio, ita, ut dum his bonis negociantur clerici, curando ea de vehi aut deferri, immunia non sint à teloniis, vectigalibus, Gabellis, pedagii, accisiis, ut juxta expressum textum c. *quanquam de censib.* Ancharan. & Barb. *ibidem n. 2.* Gutt. de Gabell. q. 9. n. 3. negociari autem quis dicitur, dum rem emptione, mutatione aliove contractu acquirit & comparat eo fine, ut eam revendendo lucrum faciat. ut Gutt. l. c. n. 16. quod quia non faciunt Clerici, dum rem aliquam emunt eo animo, ut ea utantur & fruantur, etsi postea mutato animo eam revendant, aut etiam fructus beneficiale, frumentum, vinum, lanam pecora vendunt, adhuc eorum res dictique fructus gaudent immunitate à dictis oneribus Gutt. l. c. n. 36. & 37. Barb. l. c. n. 2. Nav. in *man. c. 27. n. 128.* Reiffenst. h. t. à n. 250. de cætero immunitatem hanc realem quò ad bona Ecclesiarum, de quibus resp. 1. esse etiam de jure divino docent Dian. p. 1. tr. 2. resol. 1. Bellet. *disq. cler. p. 1. de exempt. cler. §. 1. num. 1.* Azor. p. 1. l. 5. c. 12. q. 1. Sperell. *decis. 37.* Laym. l. c. c. 8. Tambur. *de jur. Abb. Tom. 1. d. 15. q. 19.* quos citat & sequitur cum communissima aliorum Reiff. h. t. n. 232. de bonis quoque, de quibus *quest. 2.* quò ad hæc vix ullam esse controversiam asserens. De bonis verò quibus resp. 3. etsi magis dubitari possit, idem tamen astruit textus tam juris, c. *quanquam de censibus.* quam Trid. *sess. 25. c. 20.* dum ibi dicitur, immunitatem Ecclesiæ & personarum Ecclesiasticarum constitutam ordinatione divina. Verùm vide dicta ad initium hujus tit.

& quidquid sit de hoc, num sit juris divini, nullam in contrarium prævalere consuetudinem, utpote illicitam & invalidam ex cit. c. *quanquam*, constare videtur, dum ibi dicitur corruptela.

Quest. 1047. Num bonis liberis jam acquisitis ab Ecclesia possit imponi primo à Principe onus istiusmodi reale ex potestate jurisdictionis supremæ, quam habet in suo territorio?

Resp. Negativè juxta c. *non minus. h. t.* cum Abb. *ibid. n. 16.* Suar. cit. l. 4. c. 20. n. 2. Pirh. h. t. n. 56. & communi aliorum contra Bartol. in l. *rescripto. §. fn. ff. de munerib. n. 5.* reprobatur quò ad hanc opinionem (qua defendit posse principes seculares omnia prædia sita in suo territorio efficere tributaria) tanquam fallam & adversantem immunitati Ecclesiasticæ ut Fagn. in cit. c. *non minus. n. 10.* & 11. Barb. l. 1. *jur. Eccl. c. 39. §. 5. an. 55.* citati à Pirh. l. c. quia talia bona uti & eorum possessores sunt extra jurisdictionem secularium, adèque subiectum incapax ad recipienda istiusmodi onera à secularibus. Unde tale statutum includendo in genere vel in specie Clericos dicendo v. g. volumus, ut de prædiis in meo districtu sitis impofterum tantum præstetur tributum pro bono communi respectu Ecclesiarum & personarum Ecclesiasticarum, est illicitum & invalidum. Arg. c. *adversus. h. t.* & Bullæ cænæ, pro ut idem firmat Pignat. Tom. 2. *consult. 54.* pluribus citatis Rotæ decisionibus & Cardinalium declarationibus. Loquendo tamen de tributis non perpetuis & stabilibus & purè realibus, sed de contributionibus non ita merè realibus temporalibus, hic & nunc præstantibus, in casu nimirum gravis necessitatis vel maximæ utilitatis, æquè principaliter tangentis statum Ecclesiasticum quam secularem, posse gravari Ecclesias & Clericos, habet communis desumpta ex c. *non minus & c. adversus.* & Extrav. *unic. inter communes. h. t.* ubi tamen ad licitam talem impositionem & exactionem talis contributionis requiruntur quatuor, primò ut ad evidentem gravem & communem illam necessitatem res laicorum propriæ, vel saltem communis reipublicæ, solæ non sufficiant. Secundò ut contributionem decernat Episcopus cum universo clero totius diæcesis, ut Abb. in cit. c. *non minus. n. 5.* vel ut probabiliter Suar. l. c. c. 26. n. 16. cum canonicis capitularibus suæ Ecclesiæ Cathedralis, qui quandoque in jure c. 17. & 8. *de iis que sunt à Prælati.* soli veniunt nomine Cleri. Tertio ut Papa consulatur, ne per inferiorem Prælatorum conniventiam & nimium inconsultè Laicis deferentium facilitatem, Ecclesiæ nocumentum & præjudicium patiantur: nisi tamen necessitas non patiat moram recurrendi ad Pontificem; de cujus etiam expressa licentia vel privilegio Principibus competere potest Clericis imponere contributiones juxta c. *adversus.* Quarto ut contributio ab Episcopo decreta & à Pontifice approbata fiat absque coactione & exactione laicorum, à clericis conferatur, & à laicis humiliter & cum gratiarum actione acceptetur, quòd si Clerici modeste requisiti, ut sponte contribuant, concurrere nolint, per Episcopum ad hoc sunt cogendi, & si id ipsum nolit Episcopus, ad superiorem v. g. metropolitanum aut Papam, recurrendum, non enim relictum est liberæ voluntati Episcopi aut Clericorum ut contribuant nec ne; sed peccant & injustè agunt, si subsistente vera & certa causa necessitatis vel utilitatis contributionem non approbent & præstent. Ita Pirh. num. 73. cum Suar. loc. cit. c. 26. num. 6. quarum conditionum, utpote copulativè requi-

requisitarum, si vel una desit, non possunt Clerici licite contribuere laicis.

Quest. 1048. Specialis, num igitur etiam Clerici contribuere teneantur ad necessitates & utilitates publicas & communes ordinarias?

Resp. Quamvis iurista pluresque Canonista affirmant obligari Ecclesias & Clericos ratione bonorum, quæ possident ad contributiones pro necessitatibus & utilitatibus ordinariis impositas civibus & incolis v. g. ad reficiendas vias publicas, pontes, fontes, muros civitatis, vel ad comparandam annonam civitatis, similique ad communem usum, seu utilitatem civium etiam Clericorum, juxta quod dicitur: *l. ad instructiones. c. de Ecclesiis; ad instructiones itinerum pontiumque etiam divinas domus (ergo multo magis Clericos) tam laudabili titulo libenter adscribimus;* & pro ut sumitur ex aliis quoque textibus juris civilis, *l. ut. c. de quibus muneribus* expressè de murorum constructione, frumenti aliarumque specierum comparatione & communi provisione. *l. placet. c. de SS. Ecclesiis*, ubi conceditur immunitas à collectis, sed excipiuntur communes necessitates, quæ lex approbata à Jure canonico *c. generaliter. §. placet. 16. q. 1.* stabilitur quoque hæc sententia ratione eâ; quod hujusmodi exactiones non sunt tributa, quæ indicant subjectionem, & fundantur in jurisdictione, quia non imponuntur ut Principi solvantur; sed solum sunt contributiones, quæ pro communibus necessitatibus & utilitatibus propriis omnium civium imponuntur, quorum quia pars sunt & membra reipublicæ, fruuntur ut tales hæc commodis; naturalis ratio exigit, ut etiam concurrant ad istiusmodi ferenda onera. ita Pirh. *n. 76.* Quæ inquam licet valde probabiliter doceantur, nihilominus opinionem contrariam, quod etiam ad contribuendam pro talibus necessitatibus Clerici cogi nequeant, aut etiam licite possint, nisi servato præscripto modo in *c. non minus. §. c. adversus. h. t.* tanquam viorem probabiliorem & communio-rem inter Theologos & Canonistas asruit Pirh. *h. t. n. 77.* citatis pro ea Gl. in *c. generaliter. §. juxta. V. collationibus. Host. in sum. h. t. num. 4. §. egoputo. Jo. And. in cit. c. non minus. n. 14. Abb. ibid. n. 18. Bartol. in l. ad instructiones. n. 3. Sylv. *V. immunit. 1. n. 25. Mol. tr. 3. de just. D. 672. n. 4. Suar. cit. l. 4. c. 26. an. 12.* ex ea ratione, quod præterquam *c. 1. h. t. in 6.* absolute sine limitatione prohibeantur exigi & imponi collectæ quæcumque ab Ecclesiasticis solvendæ, bona Ecclesiastica deputata sint ad usum & finem spiritualem, qui etiam in bonum laicorum redundat, unde à ratione alienum non sit Laicos ex solis suis bonis temporalibus ad onera publica civilia teneri, etiam si ea cedant quoque in utilitatem Clericorum. Extenditque hoc ipsum Pirh. *n. 78.* ad bona patrimonialia Clericorum, non tantum, quia sunt accessoria bona, acita participant exemptionem personæ, sed etiam, quia Clerici deserviunt communi utilitati laicorum, ut hinc æquum sit, ut fruantur & ipsis communibus commoditatibus civitatis, etsi ad illas non contribuant ex bonis suis temporalibus, non secus ac milites & Magistratus sæculares, qui nihil de bonis contribunt, & tamen fruuntur dictis commoditatibus & liberi ab istiusmodi exactionibus. Ut cum Suar. *cit. c. 76. an. 12. Pirh. n. 78. juxta c. jus publicum 11. dist. 1.* ad Leges verò juris civilis pro contraria sententia adductas. Respondent hi AA. illas vel correctas per *Auth. item nulla.* vel nunquam validas fuisse ob defectum potestatis, verum-*

que non esse, quod *cit. l. placet.* canonizata & approbata sit jure canonico etsi inserta decreto Gratiani, cum per hoc aliam auctoritatem non habeat, quam prius per se habebat; siquidem Leges civiles censentur tantum canonizata, quando à Papa canonicibus inferuntur, ut Gl. in *c. imprimis. can. 2. q. 1. v. capituli.* Ad rationem etiam adversariorum aptè respondent; quod Clerici sint membra Reipublicæ, sed privilegiata, nec omnia membra eundem actum habent, ut Apost. *ad Rom. 13.* & Clerici teneantur quidem sublevare patriam, sed in ministeriis spiritualibus statui suo propriis, ratione cujus exempti sunt ab exactionibus sæcularibus, quemadmodum laici, etsi membra sint corporis mystici Ecclesiæ, non tamen tenentur præstare Episcopo Cathedralium, subsidium, procurationem, similiaque onera, quæ ad Clericos pertinent. Unde & verum non est illud; qui sentiunt commodum, sentiant etiam gravamen. Si sentientes commodum aliunde graventur, uti in præsentè, dum Clerici, etiam in bonum laicorum gravantur aliis oneribus & ministeriis spiritualibus, sublevantur & eximuntur ab oneribus temporalium exactionum ut Pirh. *h. t. n. 80.* cum Fagn. in *cit. c. non minus. h. t. n. 49.* Quod dictum est de viis publicis pontibus &c. reparandis, quod ad talem reparationem cogi non possunt Clerici, idem dicendum de iis, quod tempore caritatis annonæ cogi nequeant à potestate sæculari ad vendendum etiam iusto pretio, frumentum aliaque victualia, cum explorati juris sit per *c. Ecclesia de constit. §. c. fin. de reb. Eccl. alienand.* jurisdictioni sæculari, ac præsertim coactivæ, clericos subiectos non esse. Quò spectat etiam violentus ingressus & visitatio horreorum & granariorum, præsertim intra Ecclesiarum & monasteriorum ambitum sitorum, cum loca ea acquirentur sitis extra territorium Magistratûs sæcularis. Proinde jam urgente tali necessitate, sæculari potestati recurrendum ad superiores Ecclesiasticos, ut per illos compellantur clerici ad iusto pretio vendenda frumenta Belle. *disq. Cler. p. 1. cit. §. 2. n. 9.* Guazz. *de defens. reor. 20. c. 9. n. 10.* Madius *tr. de sac. Ordin. c. 14. §. 38.* Delb. *o. 9. du. 14. n. 1.* Wiestn. *h. t. n. 205.* & quod si tempore maximæ necessitatis Clericos rogatos à pauperibus vendere frumenta, potestas Ecclesiastica compellere ad hoc negligat, aut ea adire in tempore non possit, posse magistratum sæcularem potestate extraordinaria, & non jurisdictionis, utpote, quam in Ecclesiasticos non habet, sed justæ defensionis contra periculum communitati ex fame imminens frumentum ex Ecclesiasticorum horreis extractum iusto pretio egentibus vendere, tradit Delb. *l. c. n. 2.* & in simili casu docent Sotus in *4. dist. 25. q. 2. a. 1.* Molin. *de 7. §. 7. tr. 1. d. 31. n. 10.* apud Wiestn. *n. 206.*

Quest. 1049. An bona antecederet obnoxia jurisdictioni & exactionibus laicorum transeant cum isto onere ad Ecclesiam & Clericos.

Resp. Primò bona istiusmodi temporalia non feudalia à principe vel alio Domino sæculari Ecclesiæ vel monasterio in prima foundatione vel postmodum donata non merè liberè, sed cum reservatione jurisdictionis & pristini juris imponendi illis contributiones talem conditionem tanquam justam retinent, adeoque obnoxia manent oneribus illis à fundatore & donatore imponendis vitalis pacti & conventionis. Suar. *c. 14. n. 13.* Laym. *l. c. num. 4.* Wiestn. *n. 197.* Arg. *c. verum. de condit. appost.* Idem est de bonis, aliis titulis acquisitis, si antecederet jam